

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนครปฐม

Factors Influencing the Accounting Efficiency of Small and Medium Enterprise Entrepreneurs in Nakhon Pathom Province

วันชัย อมรมงคลทอง¹, จันทพงศ์ จันทรภักดี², นัตยา อารยเชมกุล³

สุนันtha โสวนากุล⁴, และ ธรรมรัตน์ โสวนากุล⁵

Wanchai Amornmongkolthong¹, Chantapong Chantarapakdee²

Nattaya Arayakemmakul³, Sunanta Sowanakun⁴, and Thammarat Sowanaku⁵

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์^{1, 2, 3}

Faculty of Business Administration, Southeast Asia University, Thailand^{1, 2, 3}

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์⁴

Faculty of Arts and Sciences, Southeast Asia University, Thailand⁴

นักวิจัยอิสระ⁵

Independent Researcher⁵

E-mail: wanchaia@sau.ac.th

Received June 12, 2025; Revised September 7, 2025; Accepted September 30, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดนครปฐม และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพดังกล่าว การวิจัยเป็นเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานบัญชีในนิติบุคคลที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในปี 2566 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 400 ราย จาก SMEs ที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5,000,000 บาท รายได้ไม่เกิน 30,000,000 บาทต่อปี ดำเนินงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี และมีรอบบัญชี 1 มกราคม – 31 ธันวาคม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31-40 ปี จบปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ย 20,001-25,000 บาทต่อเดือน และมีประสบการณ์ทางบัญชี 3-6 ปี ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านทรัพยากรบุคคลได้รับคะแนนสูงสุด ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ผลทดสอบสมมติฐานพบว่า ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ขั้นตอนการจัดทำบัญชี และหน่วยงานกำกับดูแล มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยมีค่า $R = 0.432$ และ $R \text{ Square} = 0.554$ หมายความว่า ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 55.4 ส่วนที่เหลือร้อยละ 44.6 มาจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้ศึกษา

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพภาพทางบัญชี; การจัดทำบัญชี; ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

This study aimed: (1) to examine the efficiency of accounting practices among SMEs in Nakhon Pathom Province, and (2) to investigate factors influencing such efficiency. A quantitative research design was employed, using questionnaires as the data collection tool. In 2023, the population consisted of 65,000 registered juristic persons with the Department of Business Development. The sample included 400 accounting personnel working in SMEs with registered capital not exceeding 5,000,000 baht, annual revenue not exceeding 30,000,000 baht, at least 3 years of operation, and an accounting period from January 1 to December 31. Descriptive statistics (mean, percentage, standard deviation) and multiple regression analysis were applied.

Findings revealed that most respondents were female, aged 31–40 years, held a bachelor's degree, earned an average monthly income of 20,001–25,000 baht, and had 3–6 years of accounting experience. Overall, respondents rated the factors affecting accounting efficiency highly, with human resources receiving the highest rating. Perceptions of accounting efficiency overall were also high. Hypothesis testing indicated that independent variables—human resources, accounting procedures, and regulatory agencies—significantly influenced accounting efficiency at the 0.05 level. The analysis yielded $R = 0.432$ and $R \text{ Square} = 0.554$, suggesting that these independent variables explained 55.4% of the variance in accounting efficiency, with the remaining 44.6% attributed to unexamined factors.

Keywords: accounting efficiency; accounting system; small and medium enterprise

บทนำ

ในยุคเศรษฐกิจที่มีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นับเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งในแง่การสร้างงาน การกระจายรายได้ และการขยายตัวของเศรษฐกิจฐานราก (Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP), 2023) อย่างไรก็ตาม SMEs จะมีบทบาทสำคัญ แต่ปัญหาพื้นฐานที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตและความยั่งยืน คือ ประสิทธิภาพของระบบการจัดทำบัญชี ซึ่งไม่เพียงส่งผลต่อการดำเนินงานภายในองค์กร แต่ยังเกี่ยวพันโดยตรงต่อความสามารถในการแข่งขันและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

การจัดทำบัญชีถือเป็นหัวใจข้อมูลของธุรกิจ เพราะสามารถสะท้อนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานอย่างแท้จริง หากดำเนินการอย่างถูกต้องและทันเวลา ข้อมูลทางบัญชีจะช่วยผู้บริหารตัดสินใจด้านต้นทุน การลงทุน และการกำหนดกลยุทธ์ได้อย่างแม่นยำ อีกทั้งยังสร้างความโปร่งใสต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงิน (Ismail & King, 2007; Nguyen et al., 2024) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในประเทศไทยและรายงานของหน่วยงานภาครัฐหลายแห่งชี้ตรงกันว่า ผู้ประกอบการ SMEs จำนวนมากยังคงมองบัญชีในฐานะภาระทางภาษี มากกว่าที่จะใช้เป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ (Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP), 2023)

สำหรับจังหวัดนครปฐมซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของภาคกลาง มีลักษณะเศรษฐกิจที่หลากหลาย ทั้งอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป การค้าปลีกและบริการท้องถิ่น ข้อมูลจาก Nakhon Pathom Provincial Statistical Office (2023) ระบุว่า SMEs ในพื้นที่เป็นกลุ่มธุรกิจหลักที่สร้างการจ้างงานและการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ แต่ยังคงประสบปัญหาการทำบัญชีที่ไม่เป็นระบบ ไม่ทันสมัย และไม่สามารถสะท้อนข้อมูลจริงที่ผู้บริหารต้องการใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนได้ ผลที่ตามมาคือ งบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ การควบคุมต้นทุนไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือโครงการสนับสนุนจากภาครัฐได้

จากการทบทวนวรรณกรรมทางวิชาการ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดทำบัญชีใน SMEs สามารถจำแนกได้ 3 ด้านหลัก ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล (Human Resources) ซึ่งครอบคลุมถึงความรู้ ทักษะ และทัศนคติของทั้งผู้ประกอบการและพนักงานบัญชี งานวิจัยของ Ismail and King (2007) พบว่าความสามารถด้านสารสนเทศการบัญชี (Accounting Information System Capability) และการสนับสนุนของผู้บริหารมีผลโดยตรงต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินและผลการดำเนินงาน ในขณะที่ Nguyen et al. (2024) ชี้ว่าการยอมรับและการนำระบบบัญชีดิจิทัลไปใช้ขึ้นอยู่กับทักษะและความพร้อมด้านบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญ (2) ปัจจัยด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี (Process) ซึ่งหมายถึงการออกแบบระบบบันทึกบัญชี การกำหนดผังบัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ การควบคุมภายใน และการใช้เทคโนโลยีมาช่วยลดความผิดพลาด (3) ปัจจัยด้านหน่วยงานกำกับดูแล (Regulatory/ Institutional) ซึ่งรวมถึงความชัดเจนของกฎหมาย มาตรฐานการบัญชี และแรงจูงใจเชิงนโยบาย การศึกษาหลายชิ้นในประเทศไทยพบว่า SMEs มักปฏิบัติด้านบัญชีเพียงเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดกฎหมาย (compliance-based accounting) มากกว่าที่จะใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP), 2023) จากช่องว่างดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล ขั้นตอนการจัดทำบัญชี และหน่วยงานกำกับดูแล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดนครปฐมอย่างไร โดยมีสมมติฐานว่า การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร การปรับปรุงขั้นตอนงานบัญชี และการสนับสนุนเชิงนโยบายที่เหมาะสม จะช่วยยกระดับคุณภาพของการจัดทำบัญชี SMEs จาก

เครื่องมือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ไปสู่เครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างแท้จริง ดังนั้น งานวิจัยนี้มีความสำคัญในสองมิติหลัก คือ (1) มิติด้านทฤษฎี ที่ช่วยเติมเต็มความเข้าใจเชิงประจักษ์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของ SMEs ในระดับจังหวัด ซึ่งยังมีการศึกษาอย่างจำกัด และ (2) มิติด้านการปฏิบัติ ที่สามารถใช้เป็นข้อมูลเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ในการพัฒนาระบบบัญชีและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างระบบเศรษฐกิจฐานรากที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดนครปฐม

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี

ด้านทรัพยากรบุคคล

ทรัพยากรบุคคลถือเป็นทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่มีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพงานบัญชี การจัดการทรัพยากรบุคคลที่ดีช่วยลดข้อผิดพลาด เพิ่มความโปร่งใส และสร้างคุณค่าทางธุรกิจ (Becker et al., 2001) ปัญหาสำคัญของ SMEs คือ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอและขาดทักษะเฉพาะทาง ทำให้ภาระงานเกินกำลังและเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย (Nguyen et al., 2024) งานวิจัยของ Ismail and King (2007) พบว่า ความรู้ความสามารถด้านระบบสารสนเทศการบัญชี (Accounting Information System) ของบุคลากรเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลบัญชี

ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี

กระบวนการจัดทำบัญชีครอบคลุมการรวบรวม บันทึกรายการ จำแนก และสรุปข้อมูลทางการเงินเพื่อนำเสนอในรูปแบบงบการเงิน ซึ่งคุณภาพของกระบวนการขึ้นอยู่กับ การควบคุมภายใน ความทันเวลา และระบบสารสนเทศที่สนับสนุน (Rom & Rohde, 2007)

ด้านหน่วยงานกำกับดูแล

หน่วยงานภาครัฐและองค์กรวิชาชีพ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, กรมสรรพากรและสภาวิชาชีพบัญชี มีบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรฐาน กฎหมาย และนโยบายด้านการบัญชี การปฏิบัติตามมาตรฐานเหล่านี้ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงิน และเป็นปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการจัดทำบัญชีของ SMEs (Collis & Jarvis, 2002) อย่างไรก็ตามงานวิจัยในไทยสะท้อนว่า

ผู้ประกอบการจำนวนมากยังมองการทำบัญชีเพียงเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายมากกว่าจะใช้เพื่อการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์

2. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี

ตามแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ การจัดทำบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพถือเป็นรากฐานสำคัญของการบริหารองค์กรทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน โดยสามารถประเมินได้จาก 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

ความทันต่อเวลาและความครบถ้วน

ต้องบันทึกรายการบัญชีอย่างต่อเนื่องและภายในระยะเวลาที่กำหนด พร้อมข้อมูลที่ครบถ้วน ไม่ตกหล่น และสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้

ความถูกต้องตามหลักบัญชีคู่

ต้องบันทึกตามระบบบัญชีคู่ (เดบิต-เครดิตสมดุล) เพื่อสะท้อนข้อมูลที่แม่นยำ หากมีข้อผิดพลาดอาจบ่งชี้ถึงจุดอ่อนในระบบควบคุมภายใน

การปฏิบัติตามนโยบายและมาตรฐานการบัญชี

ต้องสอดคล้องกับนโยบายบัญชีขององค์กร และมาตรฐานบัญชีที่รับรองทั่วไป (GAAP) หรือมาตรฐานของภาครัฐ เช่น ระเบียบการคลัง และมาตรฐานบัญชีภาครัฐ

งานวิจัยของ McMahon (2001), and Holmes and Nicholls (1989) ยืนยันว่าคุณภาพข้อมูลบัญชี (Accounting Information Quality) ที่ดีจะช่วยสนับสนุนการวางแผนธุรกิจ การควบคุมต้นทุน และการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs

3. การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในต่างประเทศ

ผลงานวิจัยของ Abdullah et al. (2023) ได้ศึกษา SMEs ในมาเลเซีย พบว่า ความแม่นยำ (accuracy), ความน่าเชื่อถือ (reliability) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์กร ด้าน Nguyen et al. (2024) ทำการศึกษา SMEs ในเวียดนาม พบว่า ความรู้และทัศนคติของผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญในการยอมรับเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการบัญชี

ในประเทศไทย

Sastararuj et al. (2022) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำระบบบัญชีคลาวด์มาใช้ใน SMEs ไทยหลังการระบาดของ COVID-19 พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีองค์กร และสิ่งแวดล้อมมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจนำระบบบัญชีคลาวด์มาใช้ในธุรกิจ SMEs ขณะที่ Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP) (2023) รายงานว่า SMEs ส่วนใหญ่จัดทำบัญชีเพื่อการเสียภาษีมากกว่าที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์กร และ Akartwipart & Cheewakiatyingyong (2024) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตของ SMEs ในภาคเหนือของประเทศไทยหลังการระบาด

ของ COVID-19 พบว่า ปัจจัยด้านกลยุทธ์ธุรกิจและการสนับสนุนจากรัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการเติบโตของธุรกิจ SMEs

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล ขั้นตอนการจัดทำบัญชี และหน่วยงานกำกับดูแล เป็นตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของ SMEs โดยประสิทธิภาพดังกล่าวสามารถสะท้อนออกมาในรูปของความครบถ้วน ทันเวลา ความถูกต้อง และการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี ซึ่งเป็นรากฐานของการบริหารจัดการที่โปร่งใสและยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ จังหวัดนครปฐม ประชากร คือ ผู้จัดทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในธุรกิจ SMEs ที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในจังหวัดนครปฐม โดยมีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5,000,000 บาท และรายได้รวมไม่เกิน 30,000,000 บาทต่อปี และดำเนินงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี และมีรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคมของทุกปี จำนวน 65,000 ราย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ปฏิบัติงานในส่วนบัญชีของบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนครปฐม โดยอาศัยสูตรการคำนวณประชากรตัวอย่างของ Cochran ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 384 คน แต่เพื่อความสะดวกในการประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำถามคัดกรอง ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งหมด 5 ข้อ ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี รวมทั้งหมด 15 ข้อ ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการจัดทำบัญชี รวมทั้งหมด 10 ข้อ และตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ เมื่อได้แบบสอบถามฉบับร่างแล้วทางผู้วิจัยได้นำเสนอต่อที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และครอบคลุมเนื้อหา จากนั้นได้ทำการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงจากนั้นนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงของเนื้อหา ก่อนนำไปทดสอบ (Try out)

แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย 30 ชุด เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น

รวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนมีนาคม 2568 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีทั้ง 3 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อพบว่า ในด้านทรัพยากรบุคคลมีระดับความคิดเห็นสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ในด้านหน่วยงานกำกับดูแล มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีทั้ง 3 ด้าน

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านทรัพยากรบุคคล	3.68	0.577	มาก
2. ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี	3.37	0.534	ปานกลาง
3. ด้านหน่วยงานกำกับดูแล	3.55	0.483	มาก
รวม	3.55	0.300	มาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระประกอบด้วย ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี และด้านหน่วยงานกำกับดูแล มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการจัดทำบัญชี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความสัมพันธ์ R อยู่ที่ 0.432 (ยิ่งเข้าใกล้ 1 ยิ่งมีความสัมพันธ์สูง) และ R Square = 0.554 หรือ 55.4% แสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่มีต่อตัวแปรตามหมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม 55.4% ส่วนอีก 44.6% จะเป็นอิทธิพลจากตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในตัวแบบ

จากการที่ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี โดยที่เมื่ออิทธิพลของตัวแปรอิสระ ด้านทรัพยากรบุคคลสูงขึ้น ทำให้ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีสูงขึ้น ($B=0.226$) ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชีสูงขึ้น ทำให้ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีสูงขึ้น ($B=0.471$) และด้านหน่วยงานกำกับดูแลสูงขึ้น ทำให้ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีสูงขึ้น ($B=0.210$) โดยที่สมการการพยากรณ์คุณค่าตราสินค้าอื่น ๆ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดนครปฐม

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	2.520	0.306		8.249	0.000*
ด้านทรัพยากรบุคคล	0.226	0.045	0.277	5.058	0.000*
ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี	0.471	0.053	0.487	8.903	0.000*
ด้านหน่วยงานกำกับดูแล	0.210	0.074	0.212	2.833	0.005*
R	0.432				
R Square	0.554				

*นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพิสูจน์สมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ตัวแปรอิสระประกอบด้วย ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี และด้านหน่วยงานกำกับดูแล มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการจัดทำบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความสัมพันธ์ R อยู่ที่ 0.432 (ซึ่งเข้าใกล้ 1 ยิ่งมีความสัมพันธ์สูง) และ R Square = 0.554 หรือ 55.4% ซึ่งสอดคล้องกับ The Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage (2004) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี (Accounting Preparation Efficiency) หมายถึง ระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานด้านบัญชีที่ได้ใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ มีความรับผิดชอบต่องานบัญชีให้การจัดทำรายงานทางการเงินเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและวัตถุประสงค์ตามหลักการอุดมการณ์องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้รายงานทางการเงินแสดงฐานะการเงินตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องนั้นไว้ ช่วยให้ผู้ใช้เข้าใจถึงประโยชน์ที่ได้รับและข้อจำกัดของข้อมูลทางการเงินบัญชีช่วยเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลหลายฝ่ายทั้งผู้จัดทำและผู้ใช้ข้อมูลในรายงานทางการเงิน และสามารถนำข้อมูลทางการเงินบัญชีไปใช้อย่างถูกต้อง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thornchareankul et al. (2022) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนใน จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ ในด้านทักษะทางบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวก ส่วนปัจจัยด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ มีทักษะทางวิชาชีพควบคู่ไปกับความรู้ด้านการบัญชี ในด้านปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าผู้ทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ มี

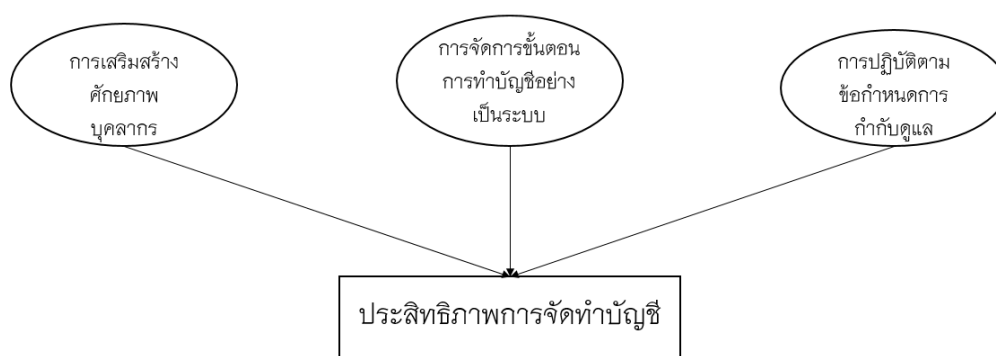
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพ สามารถอธิบายถึงประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนได้

จากการพิสูจน์สมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านทรัพยากรบุคคล มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ngoenthip (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการเงินและบัญชีของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการเงินและบัญชีของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ ระดับการศึกษา ความรู้ทางด้านวิชาการด้านการเงินและบัญชี ความสามารถความเข้าใจในการใช้โปรแกรมบัญชี และความสามารถในการวิเคราะห์และเข้าใจในงบการเงิน มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการเงินและบัญชีของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประกอบด้วย ด้านกระบวนการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีและด้านความถูกต้อง ครบถ้วนเชื่อถือได้ของการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการเงินและบัญชีของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้แก่ ความรู้ทางด้านวิชาการด้านการเงินและบัญชี ความสามารถความเข้าใจในการใช้โปรแกรมบัญชี และความสามารถในการวิเคราะห์และเข้าใจในงบการเงิน มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการเงินและบัญชีของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประกอบด้วย ด้านกระบวนการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีและด้านความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ เนื่องจากบุคลากรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลส่วนใหญ่มีทักษะด้านคุณค่าทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านความรู้ในวิชาชีพการเงินและบัญชี ทำให้การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อถือได้เพราะบุคลากรได้ดำเนินการตามหลักและนโยบายขององค์กรทำให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการพิสูจน์สมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการจัดทำบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phramisiri and Tewa (2022) ที่ได้ทำการศึกษาคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมของอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมของอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D.=1.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีร้านค้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$, S.D.=1.20) ด้านข้อมูลในการจัดทำบัญชีร้านค้าและรูปแบบการจัดทำบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=1.16) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีร้านค้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D.=1.11)

จากการพิสูจน์สมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านหน่วยงานกำกับดูแล มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการจัดทำบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phramisiri and Tewa (2022) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านหน่วยงานกำกับดูแลมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่า $p\text{-value} = 0.000$ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการมีหน่วยงานกำกับดูแลที่ชัดเจนและประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของ SMEs ในจังหวัดนครปฐม ต้องเน้นการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร การจัดการขั้นตอนบัญชีอย่างเป็นระบบ และการปฏิบัติตามข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแลอย่างเข้มงวด ทั้งสามปัจจัยนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกและสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดทำบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

1. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคลและด้านหน่วยงานกำกับดูแลมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง
2. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เห็นด้วยสูงสุดในเรื่องความเข้าใจและจัดทำข้อมูลทางบัญชีได้ถูกต้องตามหลักบัญชี รองลงมาคือ

ส่งข้อมูลบัญชีได้ทันเวลา, วางแผนงานได้ดี, ข้อมูลถูกต้องครบถ้วน, ใช้หลักบัญชีคู่, และสามารถใช้อำนาจทางบัญชีในการบริหารจัดการได้

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี ด้านหน่วยงานกำกับดูแล มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของ SMEs อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) = 0.432 (ความสัมพันธ์ปานกลาง) R^2 = 0.554 (45.4%) (ปัจจัยทั้ง 3 สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีได้ 45.4% ที่เหลืออีก 54.6% มาจากปัจจัยอื่นที่ไม่ได้ศึกษา) จากค่าสมการถดถอย พบว่า ด้านทรัพยากรบุคคล (B = 0.226, sig = 0.000) ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี (B = 0.471, sig = 0.000) และด้านหน่วยงานกำกับดูแล (B = 0.210, sig = 0.005) มีอิทธิพลเชิงบวก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านทรัพยากรบุคคล

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานน้อยที่สุด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานร่วมกันและประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี ดังนั้นเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของ SMEs ฉะนั้น (1) ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน เช่น การทำงานกลุ่มข้ามแผนก กิจกรรมฝึกอบรมรวม หรือกิจกรรมสร้างทีมงาน (Team Building) (2) การทำงานร่วมกันระหว่างแผนกและการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอจะช่วยลดช่องว่างระหว่างหน่วยงาน ทำให้พนักงานเข้าใจซึ่งกันและกันและร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน และ (3) การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี จะส่งผลให้พนักงานมีแรงจูงใจและความผูกพันต่อองค์กร ส่งผลให้การจัดทำบัญชีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชี

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าพนักงานบางส่วนยังมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการทำบัญชีไม่ครบถ้วนและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี ดังนั้นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ฉะนั้น (1) ควรมีการทดสอบความรู้ความเข้าใจของพนักงานเกี่ยวกับงานบัญชีและการเงินอย่างสม่ำเสมอ (2) หากพบว่าพนักงานมีระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานบัญชีโดยเฉพาะ เช่น การบันทึกบัญชี การจัดหางบการเงิน และการควบคุมภายใน และ (3) การพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่องจะช่วยลดความผิดพลาดในการจัดทำบัญชี ทำให้ข้อมูลบัญชีที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารมีความถูกต้องและเชื่อถือได้

1.3 ด้านหน่วยงานกำกับดูแล

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีและข้อกำหนดต่าง ๆ ของหน่วยงานกำกับดูแล ดังนั้นเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ฉะนั้น (1) องค์กรควรสร้างความตระหนักแก่พนักงานบัญชีเกี่ยวกับความสำคัญของการเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี (2) ควรจัดอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชีและการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีอย่างเคร่งครัด และ (3) การปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างถูกต้องจะช่วยให้การจัดทำบัญชีขององค์กรมีความโปร่งใส ถูกต้อง และสามารถนำข้อมูลบัญชีไปใช้ในการวางแผนและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี เช่น ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของพนักงานบัญชี เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาความรู้ความเข้าใจทางบัญชีของผู้ประกอบการ ความเข้าใจในด้านบัญชีหรือไม่ และสามารถตรวจสอบบัญชีของบริษัทตนเองได้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีขององค์กรให้

References

- Abdullah, S.N., Aziz, A., & Saifulazri, B.Q.N. (2023). The impact of information technology on accounting systems towards SME performance in Malaysia. *Journal of Social Economics Research*, 10(2), 69–80. DOI:10.18488/35.v10i2.3406
- Akartwipart, A., & Cheewakiatyingyong, B. (2024). Factors influencing the growth of small and medium enterprises in the northern region of Thailand after the COVID-19 outbreak. *Management And Accounting Review*, 23(3), 21–46. <https://doi.org/10.24191/MAR.V23i03-02>
- Becker, B. E., Huselid, M. A., & Ulrich, D. (2001). *The HR scorecard: Linking people, strategy, and performance*. Harvard Business Press.
- Collis, J., & Jarvis, R. (2002). Financial information and the management of small private companies. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 9, 100–110. <https://doi.org/10.1108/14626000210427357>
- Holmes, S., & Nicholls, D. (1989). Modelling the accounting information requirements of small businesses. *Accounting and Business Research*, 19(74), 143–150. <https://doi.org/10.1080/00014788.1989.9728844>

- Ismail, N. A., & King, M. (2007). Factors influencing the alignment of accounting information systems in small and medium sized Malaysian manufacturing firms. *Journal of Information Systems and Small Business*, 1(1–2), 1–20.
- McMahon, R.G.P. (2001). Business growth and performance and the financial reporting practices of Australian manufacturing SMEs. *Journal of Small Business Management*, 39(2), 152–164. DOI:10.1111/1540–627X.00014
- Nakhon Pathom Provincial Statistical Office. (2023). *Economic and social statistics report of Nakhon Pathom Province 2023*. Nakhon Pathom Provincial Statistical Office.
- Ngoenthip, P. (2020). *Factors affecting financial and accounting performance of the Department of Groundwater Resources*[Independent study, Sripatum University].
- Nguyen, T., Le-Anh, T., Hong, N.N.T., Nguyen, L.T.H., & Xuan, T.N. (2024). Digital transformation in accounting of Vietnamese small and medium enterprises. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 23(2), 769–787. DOI: 10.1108/JFRA-12-2023-0761
- Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP). (2023). *Situation report on MSMEs in 2023*. OSMEP. https://www.sme.go.th/uploads/file/20240520-095833_Situation_ReportofMSMEs_in_2023.pdf
- Phramsiri, R., & Tewa, B. (2022). The knowledge and understanding of accounting of traditional retail shops: A case study of Amphur Maeung, Phitsanulok Province. *Lawasri Journal*, 6(1), 145–157. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/lawasrijo/article/view/257717>
- Rom, A., & Rohde, C. (2007) Management accounting and integrated information systems: a literature review. *International Journal of Accounting Information Systems*, 8, 40–68. <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2006.12.003>
- Sastararuji, D., Hoonsopon, D., Pitchayadol, P., & Chiwamit, P. (2022). Cloud accounting adoption in Thai SMEs amid the COVID–19 pandemic: an explanatory case study. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 11. <https://doi.org/10.1186/s13731-022-00234-3>
- The Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage. (2022). *Accounting standards manual for medium and small enterprises*. The Federation of Accounting Professions.
- Thornchareankul, N., Kongsumpao, K., Sornboonthong, W., & Wongcharean, S. (2022). Factors affecting accounting efficiency of community enterprise accountants in Samut Prakan Province. *Journal of Business Administration and Social Sciences, Ramkhamhaeng University*, 5(2), 11–26. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/ibas/article/view/256161>